

Sorok a 75 éves Határ Győzőről

A Londonban élő Határ Győző életműve - költői, elbeszélő, drámai és filozófiai művek egész sora - az emigrációs magyar irodalom egyik legnagyobb eredménye, akár hatalmas terjedelmét, akár irodalmi értékét tekintjük. Maga az író a Budapesti Műszaki Egyetemen szerzett építészmérnöki oklevelet, de már egyetemi éveiben az irodalom és filozófia érdekelte. Első regényét, amely negyvenöt esztendővel születése után jelent meg, a második világháború idején elkobozták, s maga az író felforgatás vádjával börtönbe került. Hasonló üldöztetést szenvedett a negyvenes évek végén, midőn a sztálinista diktatúra állta útját az addigi demokratikus fejlődésnek, s Határ ismét börtönbe került, így távozott el hazájából 1956 őszén, s telepedett le Londonban, ahol wimbledoni otthonát „Hongriuscule”-nak („Kis-Magyarország”-nak) elkeresztelve magyar könyvekből, versekből és elbeszélésekből épített maga köré szellemi hazát.

Költői indulása idején a modern költészet feltétlen szabadságához vonzódott, a szürrealistáktól tanult, de a dada lázadói is ott voltak mesterei között. Játékosan erotikus, polgárpukkasztó versekkel kezdte pályáját, mohón vetette bele magát azokba az örömekbe, amelyeket még meghagyott a háború. Később - két börtönnel a háta mögött - kezdett kibontakozni történelmi szkepszise és agnoszticizmusa: könyveiben pesszimista világképét rajzolta meg. Emigrációjában a sztoikus filozófiai hagyomány vonzásába került. Most már pusztán szemlélni akarja a világot, a történelmi lét abszurd fordulatait, de nem foglal állást, nem tiltakozik. A megismerés kalandjai ragadják magukkal, ebből a mohó ismeretvágyból ered lenyűgöző írói termékenysége is, az, hogy mindig más irányba indul el, az ismereteknek mindig másik tartományát készül meghódítani. Szabadon kalandozó szelleme, amelytől nem idegen az irónia és a groteszk, igen nagy költői képzelettel, nyelvteremtő és formaalkotó készséggel párosul.

POMOGÁTS BÉLA

IRODALMUNK KINCSESTÁRA

Megjelent: 1989. - Magyar Hírek XLII. évf. 21.